

Handläggare
Ann-Charlotte Ohlsson
Telefon: 08- 508 36 256**Till**
Kommunstyrelsen

14 maj 2024

Remiss – Betänkandet - En utvärdering av förändringar i sjukförsäkringens regelverk under 2021 och 2022 (SOU 2024-26)

Remiss från Kommunstyrelsen, KS 2024/482

Sammanfattning

Yttrande i form av ett kontorsutlåtande, över remiss som avser förändringar som infördes i sjukförsäkringen 2021 och 2022 och de resultat och överväganden från utvärderingen av dessa förändringar. Äldreförvaltningen yttrar sig i frågan kring de reformer som infördes och som berör ”äldre regler” inom sjukpenning och sjukersättning. Bägge reformerna riktar sig till försäkrade med ett långt arbetsliv bakom sig i ett fysiskt krävande arbete. Syftet med reformerna var att färre skulle ta ut ålderspension i förtid.

Utredningen föreslår att de särskilda äldre reglerna för sjukersättningen ska behållas med motivering att de tidigare reglerna var alltför strikta. Äldreförvaltningen instämmer i detta.

Vidare föreslår utredningen att de särskilda äldre reglerna i sjukpenningförsäkringen ska tas bort med motivering att äldre inte bör undantas från bedömningen mot normalt förekommande arbete. En slutsats som utredningen drar är att de som i dag blir kvar i sjukskrivning fortfarande skulle kunna arbeta med andra arbetsuppgifter. Äldreförvaltningen anser inte att regeln ska tas bort med följande motiveringar:

- Det är viktigt att säkerställa att äldre inte behöver ta ut ålderspension i förtid då det skulle medföra stora konsekvenser för den enskilda och för samhället i övrigt med en livslång lägre pension.
- Den korta uppföljningstiden sedan reformen infördes begränsar utvärderingens innehåll och resultat. Äldreförvaltningen kan inte se att underlaget är tillräckligt för att motivera att reform gällande sjukpenningförsäkringen ska tas bort.
- Det kan inte ses som rimligt att sent i livet behöva byta yrkesbana och att konkurrera med yngre på en mättad

arbetsmarknad. Om regeln tas bort skulle det kunna innebära att människor tvingas ta ut ålderspension i förtid vilket motverkar syftet med reformens införande.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat en remiss av betänkandet – En utvärdering av förändringar i sjukförsäkringens regelverk under 2021 och 2022 (SOU 2024:26). Remissen har även remitterats till Stadsledningskontoret, Arbetsmarknadsnämnden, Socialnämnden Skärholmens stadsdelsnämnd och Norra innerstadens stadsdelsnämnd.

Ärendet

I september 2022 infördes ny regel om rätt till sjukersättning för försäkrade som uppnått en viss ålder (för 2023 var denna ålder 60 år och 11 månader). Reformen innebar att de försäkrades arbetsförmåga inte skulle prövas mot hela arbetsmarknaden utan enbart normalt förekommande arbeten som försäkrade hade erfarenhet av under de senaste 15 åren. Reformen riktade sig till försäkrade med ett fysiskt krävande arbete och för att öka den ekonomiska tryggheten för äldre personer som i lägre grad skulle behöva vara i behov av att ta ut ålderspension i förtid.

Utredningen föreslår att de särskilda äldrereglerna för sjukersättningen ska behållas med motivering att de tidigare reglerna var alltför strikta. Äldreförvaltningen instämmer i detta.

I februari 2022 infördes en bestämmelse inom sjukpenningen att försäkrade som har rätt till ålderspension ska undantas från bedömning mot hela arbetsmarknaden och i stället fortsätta bedömas mot arbete hos den befintliga arbetsgivaren. Bakgrunden till att reformen tillkom var att målgruppen i högre grad nekades sjukpenning än andra målgrupper samt att det ansågs missgynna försäkrade med ett fysiskt krävande jobb. Syftet var att motverka att ansökan om sjukpenning avslogs med motivering att enskild skulle klara ett fysiskt enklare arbete, eftersom konsekvensen av avslag kunde leda till att den försäkrade istället tog ut ålderspension i förtid, vilket i sin tur resulterade i en lägre pension.

Utredningen föreslår att de särskilda äldrereglerna i sjukpenningförsäkringen ska tas bort med motivering att äldre inte bör undantas från bedömningen mot normalt förekommande arbete. En slutsats utredningen gör är att de som i dag blir kvar i sjukskrivning fortfarande skulle kunna arbeta med andra arbetsuppgifter. Vidare menar utredningen att även om användningen av sjukpenning gått upp, tyder det mesta på att det

främst är ett resultat av minskade arbetsinkomster snarare än minskade pensionsrelaterade inkomster.

Äldreförvaltningen anser inte att regeln om sjukpenningförsäkringen ska tas bort med hänvisning till syftet med reformen och behov som fortfarande kvarstår. Utredningen kan inte ge ett tydligt svar huruvida tidiga uttag av ålderspension påverkats av reformen. Då syftet med reformen var att motverka tidigt uttag av ålderspension, bör frågan fortsätta utredas och följas.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande äldreomsorgsfrågor. Tiden för remissvar är för kort för att hinna passera nämnd.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Äldreförvaltningen instämmer i utredningens förslag att de särskilda äldrereglerna för sjukersättningen ska behållas.

Äldreförvaltningen instämmer inte med utredningens förslag att de särskilda äldrereglerna för sjukpenningen ska tas bort med följande motiveringar:

- Det är viktigt att säkerställa att äldre inte behöver ta ut ålderspension i förtid då det skulle medföra stora konsekvenser för den enskilda och för samhället i övrigt med en livslång lägre pension.
- Den korta uppföljningstiden sedan reformen infördes begränsar utvärderingens innehåll och resultat. Äldreförvaltningen kan inte se att underlaget är tillräckligt för att motivera att reform gällande sjukpenningförsäkringen ska tas bort.
- Det kan inte ses som rimligt att sent i livet behöva byta yrkesbana och att konkurrera med yngre på en mättad arbetsmarknad. Om regeln tas bort skulle det kunna innebära att människor tvingas ta ut ålderspension i förtid vilket motverkar syftet med reformens införande.

Patric Rylander
Äldredirektör
Äldreförvaltningen

Jonna Hermansson
Avdelningschef
Äldreförvaltningen